

AKTUELNO: Svetski dan srca "SRCEM UPOZNAJ SRCE!", 29. septembar 2023.

godine

28.09.2023

Â

Kardiovaskularne bolesti (KVB) su ubica broj jedan na svetu, uzrokujući preko 20,5 miliona smrtnih slučajeva godišnje.

KVB je

grupa bolesti koje utiču na srce ili krvne sudove. Najviše ljudi širom sveta umire od KVB: preko 20,5 miliona svake godine. Ishemijske bolesti srca (npr. srčani udar) i cerebrovaskularne bolesti (npr. moždani udar) su uzrok 85% smrtnosti u grupi KV, a uglavnom pogadjaju zemlje sa niskim i srednjim приходима.

Â

Epidemiološka situacija u Srbiji 2022. godine

Prema

poslednjim raspoloživim podacima, tokom 2022. godine od bolesti srca i krvnih sudova umrle su 51.624 osobe (23.695 muškaraca i 27.929 žena). Bolesti srca i krvnih sudova sa učestalošću od 47,3% u svim uzrocima smrti vodeći su uzrok umiranja u Srbiji. Žene su učestale (54,1%) u odnosu na muškarce (45,9%) umirale od ove grupe bolesti. Ishemijske bolesti srca i cerebrovaskularne bolesti, sa učestalošću od 36,5%, vodeći su uzroci smrtnosti u ovoj grupi oboljenja. U kardiovaskularne bolesti spadaju još i: reumatska bolest srca koja čini 0,6% svih smrtnih ishoda od KVB, bolesti arterija sa učestalošću od 4,5%, hipertenzivna bolest srca čini 21,1%, a ostale bolesti srca i sistema krvotoka čine 35,7% svih smrtnih ishoda od KVB.

Preko

70% svih simptoma srčanog i moždanog udara javljaju se u kući, kada je neko od članova porodice prisutan i može da pomogne. Zato je potrebno prepoznati znake i simptome srčanog i moždanog udara.

Â

Â

Â

Znaci i simptomi srčanog udara:

Â

1. Jak bol koji se javlja iza grudne kosti u vidu stezanja, pritiska, probadanja i traje viÅ¡e od pola sata (bol moÅ¾e da se Å¡iri prema ramenima ili stomaku, levoj ruci, vilici ili lopaticama)

2. OteÅ¾ano disanje praćeno kratkim dahom

3. Malaksalost, muka, povraćanje

4. Uznemirenost.

Â

Znaci i simptomiÂ moÅ¾danogÂ udara:

1. Oduzetost jedne strane lica, ruke ili noge na jednoj strani tela

2. Konfuzija (osoba ne zna gde se nalazi), oteÅ¾an ili nerazgovetni govor

3. TeÅ¾koće sa vidom (jednostrano ili obostrano)

4. OteÅ¾ano kretanje, vrtoglavica, gubitak ravnoteÅ¾e i koordinacije

5. Jaka glavobolja, bez prethodnog uzroka

6. Nesvestica ili potpuni gubitak svesti.

Â

Faktori rizika

Da li ste znali da je vaÅ¡e srce veliÄšine vaÅ¡e Å¡ake i najjaÄši miÅ¡iÄš u vaÅ¡em telu? PoÄšelo je da kuca oko tri nedelje nakon Å¡to ste bili zaÄšeti. Ako doÅ¾ivite 70 godina, kucaće dve i po milijarde puta. MeÄštim, iako snaÅ¾no, vaÅ¡e srce moÅ¾e postati ranjivo od uobiÄšajenih faktora rizika kao Å¡to su puÅ¡enje, dijabetes, holesterol, nepravilna ishrana ili Å¡ivot sa visokim krvnim pritiskom.

Kardiovaskularni sistem takoÅše moÅ¾e biti oslabljen zbog već postojećeg stanja srca i drugih fizioloÅ¡kih faktora, ukljuÄšujući hipertenziju ili visok holesterol u krvi. Kada funkcije vaÅ¡eg srca postanu ugroÅ¾ene nastaje kardiovaskularna bolest, Å¡irok pojam koji pokriva

bilo koji poremećaj sistema u čijem centru je srce.

Â